

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 134/21

Λουξεμβούργο, 15 Ιουλίου 2021

Απόφαση στην υπόθεση C-795/19
Tartu Vangla

Η εσθονική ρύθμιση που προβλέπει ότι είναι απολύτως αδύνατο να παραμείνει στα καθήκοντά του σωφρονιστικός υπάλληλος του οποίου η ακουστική οξύτητα δεν ανταποκρίνεται σε ελάχιστα όρια αντίληψης του ήχου, χωρίς να επιτρέπει να εξακριβωθεί αν ο υπάλληλος είναι σε θέση να εκτελέσει τα καθήκοντά του, είναι αντίθετη προς το δίκαιο της Ένωσης

Η ρύθμιση αυτή εισάγει διάκριση η οποία στηρίζεται άμεσα στην αναπηρία

Επί σχεδόν δεκαπέντε έτη, ο ΧΧ απασχολούνταν στη φυλακή του Tartu (Εσθονία) ως σωφρονιστικός υπάλληλος.

Κατά το χρονικό αυτό διάστημα τέθηκε σε ισχύ η υπ' αριθ. 12 κανονιστική απόφαση της Εσθονικής Κυβέρνησης για τις απαιτήσεις σχετικά με την υγεία των σωφρονιστικών υπαλλήλων και τη διαδικασία της ιατρικής εξέτασης, καθώς και σχετικά με το περιεχόμενο και τον τύπο του πιστοποιητικού υγείας. Η κανονιστική αυτή απόφαση καθορίζει, μεταξύ άλλων, ελάχιστα όρια αντίληψης του ήχου τα οποία ισχύουν για τους εν λόγω υπαλλήλους και προβλέπει ότι η μειωμένη ικανότητα ακοής κάτω των ορίων αυτών συνιστά απόλυτο ιατρικό κώλυμα για την άσκηση των καθηκόντων του σωφρονιστικού υπαλλήλου. Επιπλέον, η ως άνω κανονιστική απόφαση δεν επιτρέπει τη χρήση μέσων διόρθωσης κατά την εκτίμηση της τήρησης των απαιτήσεων σχετικά με την ακουστική οξύτητα.

Στις 28 Ιουνίου 2017 ο διευθυντής της φυλακής του Tartu απέλυσε τον ΧΧ κατόπιν της έκδοσης ιατρικού πιστοποιητικού που βεβαίωνε ότι η ακουστική οξύτητα του ΧΧ δεν πληρούσε τα ελάχιστα όρια αντίληψης του ήχου τα οποία καθορίζει η υπ' αριθ. 12 κανονιστική απόφαση.

Ο ΧΧ άσκησε προσφυγή-αγωγή ενώπιον του Tartu Halduskohus (διοικητικού πρωτοδικείου Tartu, Εσθονία), υποστηρίζοντας ότι η κανονιστική αυτή απόφαση εισάγει διάκριση λόγω αναπηρίας η οποία είναι αντίθετη, μεταξύ άλλων, προς το rõhiseadus (Σύνταγμα). Μετά την απόρριψη της ως άνω προσφυγής-αγωγής, το Tartu Ringkonnakohtus (εφετείο Tartu, Εσθονία), με απόφαση της 11ης Απριλίου 2019, δέχθηκε την έφεση του ΧΧ και διαπίστωσε τον παράνομο χαρακτήρα της απόφασης περί απόλυσης. Το δικαστήριο αυτό αποφάσισε επίσης να κινήσει ένδικη διαδικασία ελέγχου της συνταγματικότητας των διατάξεων της εν λόγω κανονιστικής απόφασης ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Riigikohtus (Ανώτατου Δικαστηρίου, Εσθονία). Το αιτούν δικαστήριο, επισημαίνοντας ότι η υποχρέωση μεταχείρισης των ατόμων με αναπηρία κατά τον ίδιο τρόπο με τα λοιπά άτομα που βρίσκονται σε ανάλογη κατάσταση και χωρίς να γίνονται διακρίσεις απορρέει όχι μόνον από το Σύνταγμα αλλά και από το δίκαιο της Ένωσης, αποφάσισε να υποβάλει στο Δικαστήριο το ερώτημα αν οι διατάξεις της οδηγίας 2000/78¹ αντιτίθενται σε μια τέτοια εθνική ρύθμιση.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

Έχοντας διαπιστώσει ότι η υπ' αριθ. 12 κανονιστική απόφαση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της ως άνω οδηγίας και εισάγει διαφορετική μεταχείριση η οποία στηρίζεται άμεσα στην αναπηρία, το Δικαστήριο εξετάζει αν μια τέτοια διαφορετική μεταχείριση δύναται να δικαιολογηθεί βάσει του

¹ Οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ 2000, L 303, σ. 16).

άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/78, κατά το οποίο τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η διαφορετική μεταχείριση που βασίζεται σε χαρακτηριστικό συνδεδεμένο με την αναπηρία δεν συνιστά διάκριση όταν, λόγω της φύσης των συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων ή του πλαισίου εντός του οποίου αυτές διεξάγονται, ένα τέτοιο χαρακτηριστικό αποτελεί ουσιαστική και καθοριστική επαγγελματική προϋπόθεση, εφόσον ο σκοπός είναι θεμιτός και η προϋπόθεση είναι αναλογική. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η ως άνω διάταξη, στο μέτρο που επιτρέπει παρέκκλιση από την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων, πρέπει να ερμηνεύεται στενά.

Το Δικαστήριο επισημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι η απαίτηση περί καλής ακουστικής ικανότητας και, επομένως, περί ύπαρξης ενός ορισμένου επιπέδου ακουστικής οξύτητας απορρέει από τη φύση των καθηκόντων του σωφρονιστικού υπαλλήλου, όπως αυτά περιγράφηκαν από το αιτούν δικαστήριο, και δέχεται ότι, λόγω της φύσης των καθηκόντων αυτών και των συνθηκών άσκησής τους, το γεγονός ότι η ακουστική οξύτητα του σωφρονιστικού υπαλλήλου πρέπει να πληροί ένα ελάχιστο όριο αντίληψης του ήχου μπορεί να θεωρηθεί ως «ουσιαστική και καθοριστική επαγγελματική προϋπόθεση», κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/78.

Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η υπ' αριθ. 12 κανονιστική απόφαση, δεδομένου ότι αποσκοπεί στη διαφύλαξη της ασφάλειας των προσώπων και της δημόσιας τάξης, επιδιώκει θεμιτούς σκοπούς, εν συνεχεία δε εξετάζει, αφενός, αν η απαίτηση που προβλέπει η κανονιστική απόφαση, κατά την οποία η ακουστική οξύτητα του σωφρονιστικού υπαλλήλου πρέπει να πληροί ελάχιστα όρια αντίληψης του ήχου, χωρίς να επιτρέπεται η χρήση μέσων διόρθωσης κατά την εκτίμηση του αν πληρούνται τα εν λόγω όρια, και της οποίας η μη τήρηση συνιστά απόλυτο ιατρικό κώλυμα για την άσκηση των καθηκόντων του σωφρονιστικού υπαλλήλου το οποίο θέτει τέρμα στα καθήκοντα αυτά, είναι κατάλληλη για την επίτευξη των ως άνω σκοπών και, αφετέρου, αν η εν λόγω απαίτηση βαίνει πέραν του αναγκαίου για την επίτευξή τους μέτρου.

Όσον αφορά την καταλληλότητα της απαίτησης αυτής, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι μια ρύθμιση είναι κατάλληλη να εξασφαλίσει την επίτευξη του προβαλλόμενου σκοπού μόνον εάν εξυπηρετεί πράγματι την επίτευξή του κατά τρόπο συνεπή και συστηματικό. Παρατηρεί, όμως, ότι η εν λόγω κανονιστική απόφαση επιτρέπει στον σωφρονιστικό υπάλληλο να χρησιμοποιήσει μέσα διόρθωσης κατά την εκτίμηση της τήρησης των κανόνων που η κανονιστική απόφαση προβλέπει για την οπτική οξύτητα, ενώ η δυνατότητα αυτή δεν παρέχεται όσον αφορά την ακουστική οξύτητα.

Ως προς τον αναγκαίο χαρακτήρα της εν λόγω απαίτησης, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η μη τήρηση των ορίων που καθορίζει η υπ' αριθ. 12 κανονιστική απόφαση εμποδίζει κατά τρόπο απόλυτο την άσκηση των καθηκόντων του σωφρονιστικού υπαλλήλου, τα δε όρια αυτά ισχύουν για όλους τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους, χωρίς δυνατότητα παρέκκλισης. Επιπλέον, η ως άνω κανονιστική απόφαση δεν επιτρέπει να γίνεται εξατομικευμένη εκτίμηση της ικανότητας του υπαλλήλου να εκπληρώσει τα βασικά καθήκοντα του επαγγέλματος αυτού παρά το πρόβλημα ακοής που αντιμετωπίζει.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει επίσης την απορρέουσα από το άρθρο 5 της οδηγίας 2000/78 υποχρέωση του εργοδότη να λαμβάνει τα ενδεδειγμένα μέτρα, ανάλογα με τις ανάγκες που παρουσιάζονται σε μια συγκεκριμένη κατάσταση, ώστε το πρόσωπο με αναπηρία να μπορεί να έχει πρόσβαση σε θέση εργασίας και να ασκεί το επάγγελμά του, εκτός εάν τα μέτρα αυτά συνεπάγονται δυσανάλογη επιβάρυνση για τον εργοδότη. Συναφώς, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, αφενός, η υπ' αριθ. 12 κανονιστική απόφαση δεν επέτρεπε στον εργοδότη του ΧΧ να ελέγξει, πριν από την απόλυσή του, αν ήταν δυνατή η λήψη μέτρων όπως είναι η χρήση ακουστικού βαρηκοΐας, η απαλλαγή του από την υποχρέωση εκτέλεσης καθηκόντων για τα οποία πρέπει να πληρούνται τα απαιτούμενα ελάχιστα όρια αντίληψης του ήχου ή, ακόμη, η τοποθέτησή του σε θέση που δεν απαιτεί να πληρούνται τα όρια αυτά και ότι, αφετέρου, δεν παρέχεται κανένα στοιχείο σχετικά με τον ενδεχομένως δυσανάλογο χαρακτήρα της επιβάρυνσης που θα συνεπάγονταν τέτοια μέτρα.

Επομένως, φαίνεται ότι η κανονιστική αυτή απόφαση επέβαλε απαίτηση η οποία υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών.

Το Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α', το άρθρο 4, παράγραφος 1, και το άρθρο 5 της οδηγίας 2000/78 **αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει ότι είναι απολύτως αδύνατο να παραμείνει στα καθήκοντά του σωφρονιστικός υπάλληλος του οποίου η ακουστική οξύτητα δεν ανταποκρίνεται στα καθοριζόμενα από τη ρύθμιση αυτή ελάχιστα όρια αντίληψης του ήχου, χωρίς να επιτρέπει να εξακριβωθεί αν ο υπάλληλος είναι σε θέση να εκτελέσει τα εν λόγω καθήκοντα, ενδεχομένως μετά την πραγματοποίηση εύλογων προσαρμογών** κατά την έννοια του ως άνω άρθρου 5.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106